

Ályktanir samþykktar á aðalfundi NAUST

24.10.2015

Um fræðslu og umræðu um skipulagsmál

Aðalfundur NAUST 2015 hvetur til meiri og opnari umræðu um skipulagsmál en verið hefur og beinir þeim tilmælum til félaga í náttúruverndarsamtökum að setja sig sem best inn í ferli skipulagsmála með það að markmiði að hafa áhrif á ákvarðanir sveitarstjórna á þessu sviði. Markmið skipulagslaga er m.a. „ að stuðla að skynsamlegri og hagkvæmri nýtingu lands og landgæða, tryggja vernd landslags, náttúru og menningarverðmæta og koma í veg fyrir umhverfisspjöll og ofnýtingu, með sjálfbæra þróun að leiðarljósi.“ (Skipulagslög nr. 123/2011) Til að upplýsa og fræða almenning um skipulagsmál telur fundurinn æskilegt að ráðnir verði sérmenntaðir skipulagsfræðingar að náttúrustofum landshlutanna og verði laun þeirra greidd af ríkissjóði.

Um vinnu að friðlýsingarmálum

Aðalfundur NAUST 2015 átelur seinagang við vinnu að friðlýsingarmálum sem formlega hafa verið tekin á dagskrá hjá stjórnvöldum, m.a. samkvæmt náttúruverndaráætlunum. Dæmi um þetta hér austanlands eru tafir við vinnu á vegum Umhverfisstofnunar að friðlýsingu Gerpissvæðisins, en senn eru liðin 20 ár frá því tilmæli þar að lútandi voru samþykkt af viðkomandi sveitarstjórn og málið síðan tekið upp í náttúruverndaráætlun með samþykki Alþingis.

Um baráttu við ágengar tegundir

Aðalfundur NAUST 2015 vekur athygli á þeirri umhverfisvá sem ágengar tegundir eins og lúpína og skógarkerfill valda í gróðurriki landsins. Afleiðingarnar blasa nú við í flestum byggðarlögum á Austurlandi, ekki síst í nágrenni þéttbýlis. Brýnt er að bregðast við með samræmdum aðgerðum, m.a. til að koma í veg fyrir að slíkir vágastir leggi undir sig friðlýst svæði. Dæmi um það eru Þjóðgarðurinn í Skaftafelli, Hólmanes og Fólkvangur Neskaupstaðar.

Um heildstæða löggjöf um gróður- og jarðvegsvernd

Aðalfundur NAUST 2015 telur brýnt að sett verði heildstæð löggjöf um gróður- og jarðvegsvernd sem byggi á bestu fánlegri þekkingu, ákvæðum alþjóðasamninga og reynslu hér heima og erlendis. Slík löggjöf ætti m.a. að taka til skógverndar, skógræktar og landgræðslu og leysa af hólmi hálfra aldar gamla lagabálka um þau efni.

Um samstarf náttúruverndarfélaganna

Aðalfundur NAUST fagnar því samstarfi sem tekist hefur með náttúruverndarfélögum hérlendis undanfarin ár og væntir að það eigi eftir að eflast framvegis. Sérstaklega fagnar fundurinn auknum styrk Landverndar með fjölda nýrra félagsmanna, en NAUST hefur allt frá stofnun verði aðili að Landvernd.

Um umgengni í dreifbýli og þéttbýli

Þótt umgengni til sjávar og sveita hafi almennt batnað til muna á síðustu áratugum er þó enn alltof víða reiðuleysi sem engin lög eða reglur virðast ná yfir. Má þar m.a. nefna eyðibýli þar

sem við blasa hálfhrunin mannvirki og leifar girðinga sem skapa hættur fyrir gesti og gangandi, búfénað og hreindýr. Skorað er á sveitarstjórnir og landeigendur að ráða bót á þessu og löggjafann að herða reglur þar sem opinberum fyrirmælum kann að vera ábótavant

Um silfurberg

Aðalfundur NAUST lýsir ánægju með löngu tímabærar lagfæringar á aðgengi að silfurbergsnámunni á Helgustöðum sem friðlýst var 1975. Jafnframt er Breiðdalssetri þakkað frumkvæði að myndarlegri sýningu um silfurberg sem þar var opnuð sl. sumar. Aðalfundurinn hvetur eindregið til þess að í Fjarðabyggð verði komið upp sérsýningu um silfurberg og nýtingu þess á heimsvísu, en Leó Kristjánsson jarðeðlisfræðingur hefur dregið saman heimildir um þau efni af kostgæfni.

Um Teigarhorn og umhverfismál í Djúpavogshreppi

Aðalfundur NAUST 2015 óskar Djúpavogshreppi til hamingju með þann árangur sem þar hefur náðst í umhverfis- og skipulagmálum fyrir markvissa baráttu sveitarstjórnar mörg undanfarin ár. Sérstaklega fagnar fundurinn því átaki sem gert hefur verið nýlega með stuðningi af hálfu ríkisins varðandi jörðina Teigarhorn og þær jarðmyndanir, steindir og þjóðminjar sem þar er að finna.

Stækkun austursvæðis Vatnajökulsþjóðgarðs

Náttúruverndarsamtök Austurlands fagna stækkun Vatnajökulsþjóðgarðs sem nemur Krepputungu. Hvatt er til þess að áfram verði unnið markvisst að því að Brúaröræfi á milli Háslóns og Krepputungu verði hluti þjóðgarðsins hið fyrsta. Austursvæði Vatnajökulsþjóðgarðs þarf að skoða og skilgreina sem eina heild hvað varðar verndun, skipulag og nýtingu. Það verður ekki fyllilega gert fyrr en fyrrnefnt svæði tengir saman Krepputungu og Snæfellsöræfi.

Gulleit á Austurlandi

Aðalfundur NAUST 24. október hvetur sveitarstjórnarmenn á Austurlandi til að kanna til hlítar og kynna fyrir almenningi hvað felst í fyrirætlunum um gull og koparvinnslu í nágrenni forneldstöðvanna sem kenndar eru við Fagradal í Vopnafirði og Þingmúla